

Gyarapító hétköznapiak

A márciusi napsütésben körbejártam Baktó környékét. Gyümölcsösök között húzódo szűk utcák éltek emlékezetemben és helyettük most afféle valódi villákat találtam, meg építés alá kerülő parcellákat. Egészen más a képe ennek a régi városatyai nyaralónak, mint a felszabadulás előtt volt. Más, mert a háztulajdonosok zöme kétkézi munkás, a fizikai munkából származó kereset — na meg az állam támogatása — emelkedett (és emelkedik évről évre) hajlékká, nyurga falak között, magasszintűen.

Miből telik?

A hangsúlyt a kétkézi munkásra teszem, mert abszolút többségükben ők az építetők, öt-tíz évi spórolással, állami segítséggel vetették és vetik meg életükre szőlőn hajlékukat a körtöltésen kívüli gyümölcsösben. Ezelőtt harmincs-negyven esztendővel a korábban kezdők — átellenben Petőfitelepen — csak vályogból, meg zsuppon-vert falakból húztak maguknak szoba-konyhás földes hajlékot. A maiak már nem. Parkettás lakások, jobb híján padlószőnyegek, két-három szobával, kijelölt, vagy már működő fürdőszobával. Itt-ott még központi fűtés is akad, persze saját gyártmányú berendezések ezek.

Miből telik? A szakmunkás keresete nem alacsonyulandó még a könnyűiparban sem. A család két-három keresője tekintélyes havi összeget gyűjt egybe, meg a spórolás életmód — együttesen megteremtik az utat az ilyenfajta építkezésekhez is. Mondom, modern lakások építéséről tájékozódtam, és ahogyan elnéztem ezeket a házakat kívül és belül — igazat adtam valamennyi új tulajdonosnak. Ha már építkeznek, akkor a szocializmus bélyegzője virítson a homlokzatról, ne a vályog-világ, amelyen az ablak is csak akkora, mint egy négyzetleges pecsét.

Esténként azután ezek a tulajdonosok belépnék a Gyevi úti kiskocsmába egy ital borra, sörre. Ilyenkor van itten szó mindenféléről: elismerő szavak keverednek az elégedetlenség hangjával, jogos és jogtalan panaszok összevesznek, ahogyan ez már ilyen helyen két pohár után dűnkél. De ezek az örömszavak és panaszok semmilyen sem hasonlítanak a régi depoparaszóinak életgondjához, akiknek zömét egy kis szeszibódulásért menekítette ide a rücskös élet kegyetlensége. (Kár, hogy nem épített a földművelőket kegyelmebb, tágasabb és főként kulturáltabb szórakozóhelyet. Ez a környék nagyon megérdemelné, és valószínű anyagiilag sem lenne haszontalan befektetés.)

Egy élet munkája

A gyarapodás értéke és mértéke egészen természetes itt, erre fel is. De az építő házak a szerencsésebbek és a jobb anyagi alappal rendelkezők boldogulásában is a csúcsot jelentik. Figyelemmel a visszafizetendő kölcsönre és ezzel párhuzamosan, lassacskán a bútorok megszerzésére: az ilyen berendezett lakásban benne fekszik egy élet munkája.

A korábban kezdőkben is egy élet munkája ment el, de azoknak a kor keservesebb színvonalán — csak egy vályogházra futotta. Persze az építés gondolatával kacérkodik az is, akinek a lehetősége ehhez

nincsen meg. Három-négy gyerekkel, egy keresővel bizony nem lehet házépítéshez kezdeni. Itt a dörmögő elégedetlenség, vagy a hallgatag nosztalgia sem segít, mint ahogy az kiderül poharazgatás közben.

Az a fajta gyarapodás, amely a régi lakásokban is kézzelfogható nyomokat mutat, szinte egészen természetessé vált. A két-három váltás fehéremű és ágymű, az ünneplő ruha és cipő, a kerékpár... S a fiatalabbak körében a könyv, színház, mozi, s a város elegáns szórakozóhelyeinek látogatása, s a minden háznál megálló postás az újsággal, na és a kicsi és nagyobbacska házak tetején gangoskodó tv-antenna... Mert a rádió már konzervatív dolog... Ezek mind jelzői annak, hogy nem a megélhetés gondjai kerülnek szóba az abroszos asztaloknál. Valami egészen más.

A kinyílt élet lehetőségei most csábítóan hatnak, mert hiszen van értelme a munkának: hetente, havonta jut eredményeiből valami maradandó anyagi érték a fizikai munkások otthonába.

Majd harminc esztendeje a második világháborúra készülődött a hatalom. Akkor ez a tény megölte a kisember gyarapodását, legalábbis tartósságát, mert mindenki érezte, hogy valami szörnyű dolog következik. Be is következett a második világháború, amelyben családok tízezrei vesztették el kenyérkeresőjüket. Azután meg a háború pusztításának rendbehozása, az infláció leküzdése nem volt alkalmas a családi élet anyagi boldogítására. Az ötvenes évek túlzott iparosítási politikája sem kedvezett eléggé az egyéni gyarapodás számára. Most az utóbbi hét-nyolc esztendő, a helyes politika alapján felmutatta a szocializmus lehetőségeit azok számára, akik évtizedeken keresztül csak reméltek, de vajmi keveset kaptak. Megteremtődött a munka anyagi és erkölcsi értelme — s ebben a kenyérgondos napok már nem bukkannak elő.

Több szót a realitásról

S a nosztalgikus megjegyzések gyökereit valahol mégis itt keresgéltem. Ugyanis két év alatt bepótolni és a kinyílt életlehetőségekben úgy sáfárkodni, hogy minden egyszerre meglegyen. Ilyenkor hajlamosak itt is a szitok-átokra, legalábbis azokat szidják, akiknek sikerült valami, például egy ház felépítése, vagy egy motorkerékpár, autó megvétele.

A realitásokról többet kellene beszélnünk és határozottabban, nemcsak adandó alkalommal, hanem rendszeresen. Azért is szükséges ez, mert igénylik is a tárgyilagos szót, tudni és hallani akarják a ma és a holnap lehetőségeit nemcsak újságokból, hanem élő szóból is. Az abroszos asztal nem a legalkalmasabb erre — de ez a hely sem megvetendő.

A gyarapító hétköznapiak munkája — ennek szépsége és nehézsége — olyan erkölcsi és anyagi alapot teremtett az elmúlt nyolc esztendőben, amely kibír mindenfajta kritikát. S ezen a platformon az okos szó érző, gondolkodó emberek között a realitásokat erősíti: a munkás, dolgozó élet értelmét növeli.

S. J.

Hétlőn és kedden békekölcsön-sorsolás

Az Országos Takarékpénztár március 8 és 9-én Budapesten rendezte az I., az V. és a VI. Békekölcsön-sorsolását.

Az I. Békekölcsön hétfőn délután 1 órakor kezdődő húzása 77 700 kötvényre 22 287 600 forintot sorsolnak ki nyereleményvel és törlésszel.

A sorsolás második napján, kedden délelőtt 10 órai kezdettel, előbb 272 800 ötdíj békekölcsön-kötvényre 41 272 800 forintot, majd 404 800 hatodik békekölcsön-kötvényre 61 347 800 forintot sorsolnak ki.

Magyar—szovjet szakszervezeti közlemény

Moszkvában Brutyó János, a SZOT főtájtára és Viktor Grisin, a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsának elnöke közös közleményt írt alá a magyar szakszervezet küldöttség baráti látogatásáról.

A közlemény egyebek között rámutat, hogy a szovjet és magyar szakszervezetek határozottan követelik a VDK elleni agresszió és a Dél-Vietnamban folyó embertelen háború megszüntetését.

A magyar és a szovjet szakszervezetek egyöntetűen úgy vélik, hogy napjainkban

különösen szükséges a nemzetközi szakszervezeti mozgalmak sorainak összefogása, az akcióegység megszilárdítása.

A közleményben a magyar küldöttség kifejezésre juttatta a magyar dolgozók őszinte háláját a szovjet nép sokoldalú testvéri támogatásáért, s a két fél megegyezéssel állapította meg, hogy szüntelenül bővülnek és erősödnek a két ország szakszervezeteinek testvéri kapcsolatai. Barátságukat és testvéri együttműködésüket a jövőben is sokoldalúan fejlesztik és erősítik. (MTI)

Hogyan épülnek?

Az „elcsúszott” buszpályaudvar

Készen az új állami áruház alapozása

A szegedi nagy építkezések sorában van a Marx téri autóbusz-pályaudvar és a Lenin körüti új állami áruház. Mindkettő, akárcsak a többi építkezés, jelentős és fontos, s jegyeit jelenti Szeged urbanizációs folyamatának is.

Hogyan épülnek, hol tartanak a munkával? — erre kerestük a feleletet.

Nincs munka a Marx téren

Marx tér. Az autóbuszpályaudvar építkezését drótkerítés övezi, már messziről látszanak a vakolatlan falak. Bemenni azonban nem lehet, mert az ideiglenes kapu beérte, és a üres a „portásbódé” is. A munka áll, egyetlen ember sem dolgozik itt.

A kivitelező EM Csongrád Megyei Állami Építőipari Vállalat központjában Szani István főmérnök szettárja a karját:

— Sajnos, nem tudunk dolgozni a buszpályaudvarnál. Hogy mióta szünetel a munka? Hosszú hetek, hónapok óta...

A buszpályaudvarnak már működnie kellene. Átadása azonban — ahogyan Szani István közölte — csak szeptemberre várható. Ez az eredeti építési tervtől eltérően kétszeres befejezési időt jelent. A szeptemberi átadási határidő újabb tárgyalások, határozatok után alakult ki. Reméljük, újabb módosításra már nem kerül sor!

Az okok

A sajnálatos buszpályaudvari építés „elcsúszásáról” az építőipari vállalat főmérnöke megállapítja:

— A hosszúra nyúló építkezés okai: a hiányos építési, kivitelezési tervek, s a menetközbeni módosítások. Továbbá: az EM Fém munkás Vállalat nem volt képes a vasszerkezeti elemek korábbi szállítására. Nincsenek késésben, mert a vasszerkezeteket — a megállapodás szerint — május végéig kell leszállítani, s június 30-ig pedig „rászerezni” a pályaudvari épületre. Nem jó, hogy tengerikigvó lett ez az építkezés. A munkát fele idő alatt is elvégezhették volna, s az építőknek is ez lett volna jó.

„Szépséghiba”

Újra kinn a Marx téren. A buszpályaudvar tulajdonképpen épülete készen van. A lábazatok is állnak, amelyekre a tetőtartó kábeleket függesztik. Amíg azonban a kábelek, a többi vasszerkezeti elemek nem érkeznek meg, az építőipar — amint a főmérnök közölte — nemigen tud dolgozni.

Munka lenne! — ez a véleménye a városi tanács tervosztálya építési ellenőrének. Mert még tavaly, december 5-én átadták a kivitelezőnek a buszpályaudvar fűtési tervét, s ezt lehetne csinálni a perontetői koszorúk betonozásával együtt.

Máris látszik azonban egy „szépséghiba”, ami alól nem kaphat felmentést sem a tervező, sem a beruházó városi tanács illetékes szakigazgatási szerve, sem a kivitelező. Nem az előírtnak megfelelően tűzték ki ugyanis a pályaudvar építési helyét. Ezért a pályaudvar

egyik vége „rálóg” a tér Mikszáth Kálmán utca felőli részének gyalogjárójára. Ez — kétségtelenül — két kocsiállással jelent kevesebbet, ami hiba.

A buszpályaudvar építése körüli bonyodalom mindenestre intő példa arra, hogy a beruházások előkészítését mindig körültekintően kell végezni!

A forgalmi rendről

A városi tanács építési- és közlekedési osztályának fő-

Idén tető alá kerül az új nagyáruház

A Lenin körüti foghíjon dolgoznak az EM Csongrád Megyei Állami Építőipari Vállalat szakmunkásai. Az itt épülő új és igen korszerű állami áruház — amelynek makettjét lapunknak közöltük — a Belkereskedelmi Minisztérium beruházásaként valósul meg. Az építkezés tervezett költsége 20 millió 400 ezer forint.

Az ütem szerint tavaly 2 millió 200 ezer forint értékű munkát kellett volna végezniük az építőknek. Ezt tökéletesen nem teljesítették, de az idén — ahogyan az építőipari vállalat főmérnöke ígérte — az elmara-

dást megszüntetik, s az 1965. évre előirányzott 10 millió forint értékű munkát is elvégzik.

Jelenleg a rendkívül bonyolult és nehéz alapozással, a föld alatti munkákkal készen vannak. Most kezdenek majd hozzá a falak felhúzásához. Az idén tető alá is kerül az új állami áruház. Jövőre az úgynevezett külső és belső szakipari munkákat végzik el, 8 millió 200 ezer forint értékben.

Az építési terv szerint az új állami áruházat 1966 második negyedében kell átadni rendeltetésének.

Morvay Sándor

Mi újság a színházban?

Szász Károly rendező irányításával folynak a színház következő bemutatójának, Shaw Tanner John házassága című darabjának próbái. A premier március 27-én lesz. A főbb szerepeket Bozoky István, Bartha Mária, Kormos Lajos, Jászai László, Falvy Klára, Kovács János, Décsy Györgyi, Katona András, Ács László és Bányász Ilona játssza.

Új magyar darab ősbemutatójára készülnek a színházban. Írója Cserhalmi Imre, a Népszabadság Csongrád megyei tudósítója. Címe Szerinted egyszerű? — és mai fiatalok, egyetemisták életének problémáival foglalkozik. Műfaja musical comedy. Zenéjét Stark Tibor, a rádióból is jól ismert zeneszerző írta. Rendező Sándor János. Vezényel Benkőczy István. A ko-

reográfiát Imre Zoltán tervezte. A főbb szerepeket Sárosy Rezső, Torday Teri, Jászai László, Szabó Kálmán, Kovács Zsuzsa, Király Levente, Lakky József, Koltay János, Ács László és Kiss Gábor játssza. Bemutató: április 17-én.

Falvy Klára nagy sikerrel mutatkozott be az Imádok férjhez menni Viktoriájának szerepében.

Különvonat a Fekete-tenger partjára.

Ogyesszába.

június 20—27-ig. Résztvételi díj: 1780.— Ft. Jelentkezni lehet: április 10-ig. IBUSZ. Klauzál tér 2. x68111

Csongrád megyei Állatnyesztési felügyelőség Szeged, Rákóczi tér (megyei tanács épületéből)

elköltözött

Szeged, Széchenyi tér 9. I. emelet. Szeged járási tanács épületébe. Telefonszáma: igazgató 40-28; ügyvitel: 51-15. K. 43

Az EM Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat

azonnali belépéssel

alkalmaz: hidegburkoló szakmunkásokat, kubitok brigádokat és építőipari segédmunkásokat. Vidéki dolgozók részére munkásszállást biztosítunk. Jelentkezés: Szeged, Bocskai u. 10—12. Munkaerőigazgatóság. 67749

Károlyi Mihályné Szegeden

Károlyi Mihályné — középen — Schwartz Lipótnéval és Varga Jánosnéval, a szegedi munkásmozgalom veteránjaival beszélget

Tegnap délután Szegedre látogatott Károlyi Mihályné, Magyarország első köztársasági elnökének özvegye, akit a TIT és a Hazafias Népfront városi bizottsága hívott meg a városba.

Károlyi Mihályné a Hazafias Népfront városi bizottságának Vörösmarty utcái színházában nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott Károlyi Mihály életút-

járól. Az előadást több 1919-es szegedi veterán is végighallgatta. Károlyi Mihályné megragadóan eleve- nitette fel 1918—1919 pergő eseményeit, a politikai változás korát, a forradalom születésének pillanatát. Beszélt az 1919-es magyar proletárforradalomról, svizs- szaemlékezett azokra az évekre is, amikor férjével együtt — aki először adott

földet a magyar parasztnak — 1919-től emigrációba kényszerült. Megemlékezett 1946-os hazatérésükről, amikor már új társadalmi rendet találtak Magyarországon. Az előadás után Károlyi Mihályné hosszan elbeszélgetett a szegedi tudományos kutatókkal, akik a Magyar Tanácsköztársaság történetével foglalkoznak.